

**WORLD
ANTI-DOPING
AGENCY**
play true

**SVETOVNI PROTIDOPINŠKI KODEKS
MEDNARODNI
STANDARDI ZA
IZOBRAŽEVANJE
2021**

SVETOVNI PROTIDOPINŠKI KODEKS
MEDNARODNI
STANDARDI ZA
IZOBRAŽEVANJE
2021

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

796.011.5:178.8(094)

MEDNARODNI standardi za izobraževanje 2021 : svetovni protidopinški kodeks / [prevod Amidas]. - Ljubljana : Slovenska antidoping organizacija, 2020

ISBN 978-961-95153-4-1
COBISS.SI-ID 42183171

Mednarodni standardi za izobraževanje

Mednarodni standardi za izobraževanje Svetovnega protidopinškega Kodeksa so obvezni mednarodni standardi, ki so se razvili kot del Svetovnega protidopinškega programa. Oblikovani so bili ob posvetovanju s *podpisnicami*, javnimi organi in drugimi ustreznimi deležniki.

Mednarodne standarde za izobraževanje je prvič sprejel in odobril izvršni odbor WADA 7. novembra 2019 na peti Svetovni konferenci o doping v športu v Katowicach ter bodo začeli veljati 1. januarja 2021.

Izdajatelj:

Svetovna protidopinška agencija
Stock Exchange Tower
800 Place Victoria (Suite 1700)
PO Box 120
Montreal, Quebec
Canada H4Z 1B7

www.wada-ama.org

Tel.: +1 514 904 9232

Faks: +1 514 904 8650

E-naslov: code@wada-ama.org

Slovenski prevod *Mednarodnih standardov za izobraževanje* založila:

Slovenska antidoping organizacija, Ljubljana, Slovenija
Zanj: Janko Dvoršak, direktor
Uredniški odbor: Janko Dvoršak, dr. Nina Makuc
Prevod: AMIDAS d.o.o., Ukmarjeva ulica 2, Ljubljana, Slovenija
Leto izida: 2020
Naklada: 150

Vsebina

PRVI DEL: UVOD, DOLOČBE KODEKSA, DOLOČBE MEDNARODNIH STANDARDOV IN DEFINICIJE	2
1.0 UVOD IN PODROČJE UPORABE.....	3
2.0 DOLOČBE KODEKSA.....	4
3.0 DEFINICIJE IN RAZLAGA.....	4
3.1 DEFINIRANI IZRAZI IZ KODEKSA 2021, KI SE UPORABLJAJO V MEDNARODNIH STANDARDIH ZA IZOBRAŽEVANJE	4
3.2 DEFINIRANI IZRAZI IZ MEDNARODNIH STANDARDOV ZA SKLADNOST <i>PODPISNIC</i> S KODEKSOM	9
3.3 DEFINIRANI IZRAZI, SPECIFIČNI ZA MEDNARODNE STANDARDE ZA IZOBRAŽEVANJE.....	9
3.4 RAZLAGANJE.....	10
DRUGI DEL: STANDARDI ZA IZOBRAŽEVANJE	12
4.0 NAČRTOVANJE IZOBRAŽEVALNEGA PROGRAMA	14
4.1 PRIPRAVA NAČRTA IZOBRAŽEVANJA.....	14
4.2 OCENA TRENUTNEGA STANJA.....	14
4.3 OBLIKOVANJE SKUPINE ZA IZOBRAŽEVANJE	15
4.4 CILJI IN AKTIVNOSTI.....	16
4.5 SPREMLJANJE.....	16
5.0 IZVAJANJE IZOBRAŽEVALNIH PROGRAMOV	17
6.0 OCENJEVANJE IZOBRAŽEVALNIH PROGRAMOV	18
TRETI DEL: VLOGE IN OBVEZNOSTI, SODELOVANJE IN ODGOVORNOST <i>PODPISNIC</i>	20
7.0 VLOGE IN OBVEZNOSTI <i>PODPISNIC</i>	21
7.1 PREGLED	21
7.2 NACIONALNE PROTIDOPINŠKE ORGANIZACIJE	21
7.3 MEDNARODNE ZVEZE	22
7.4 ORGANIZATORJI VELIKIH PRIREDITEV	23
7.5 NACIONALNI OLIMPIJSKI KOMITEJII NACIONALNI PARALIMPIJSKI KOMITEJI.....	24
7.6 REGIONALNE PROTIDOPINŠKE ORGANIZACIJE	24
7.7 SVETOVNA PROTIDOPINŠKA AGENCIJA (WADA)	25
8.0 SODELOVANJE Z DRUGIMI <i>PODPISNICAMI</i> IN NJIHOVO PRIZNANJE.....	25
9.0 ODGOVORNOST	26

PRVI DEL

**UVOD, DOLOČBE
KODEKSA, DOLOČBE
MEDNARODNIH
STANDARDOV IN
DEFINICIJE**

1.0 UVOD IN PODROČJE UPORABE

Mednarodni standardi za izobraževanje so obvezni *mednarodni standardi*, ki so se razvili kot del Svetovnega protidopinškega programa.

Splošni namen *Mednarodnih standardov za izobraževanje* je podpirati ohranjanje športnega duha, kot je navedeno v *Kodeksu*, in prispevati k spodbujanju čistega športnega okolja. Znano je, da si velika večina *športnikov* želi, da bi tekmovali čisti, nimajo namena *uporabiti prepovedanih snovi ali postopkov* in imajo pravico do tekmovanja v enakih pogojih.

Cilja *izobraževanja*, ki je ena od strategij za preprečevanje dopinga, izpostavljena v *Kodeksu*, sta spodbujanje vedenja, skladnega z vrednotami čistega športa, ter pomoč pri odvrčanju *športnikov* in drugih *oseb* od dopinga. Temeljno načelo *Mednarodnih standardov za izobraževanje* je, da mora *športnik* prvo izkušnjo z bojem proti dopingu pridobiti z *izobraževanjem* in ne s *kontrolno dopinga*.

Mednarodni standardi za izobraževanje imajo tri (3) glavne cilje v podporo tega namena.

Prvi cilj je oblikovanje obveznih standardov, ki *podpisnicam* zagotavljajo podporo pri načrtovanju, izvajanju, spremljanju in vrednotenju učinkovitih izobraževalnih programov, kot je določeno v členu 18 *Kodeksa*. *Kodeks*, *Mednarodni standardi za izobraževanje* in Smernice za izobraževanje bodo usklajeni tako, da bo *Kodeks* opredelil okvir za *izobraževanje*, *Mednarodni standardi za izobraževanje* bodo določili načela in minimalne standarde, ki jih morajo izobraževalni programi vključevati, Smernice za izobraževanje pa bodo *podpisnicam* pomagale pripraviti in izboljšati njihov izobraževalni program.

Drugi cilj *Mednarodnih standardov za izobraževanje* je:

- a) zagotoviti definicije izrazov s področja *izobraževanja*;
- b) pojasniti vloge in obveznosti vseh *podpisnic*, ki so odgovorne za načrtovanje, izvajanje, spremljanje in ocenjevanje izobraževalnih programov.

Tretji cilj *Mednarodnih standardov za izobraževanje* je *podpisnicam* pomagati kar najbolj izkoristiti uporabo lastnih virov:

- a) z zahtevo, da *podpisnice* oblikujejo skupino za izobraževanje, ki mora vključevati vsaj *športnike*, vključene v *Registrirano skupino za testiranje*, in *športnike*, ki se vračajo po sankciji;
- b) s spodbujanjem *podpisnic* k sodelovanju z drugimi in usklajevanju svojih *izobraževalnih* dejavnosti za zmanjševanje podvajanj;
- c) s spodbujanjem *podpisnic*, naj upoštevajo koristi *izobraževanja* širše populacije z *izobraževalnimi programi*, ki temeljijo na vrednotah, za vcepljanje športnega duha in spodbujanje čistega športnega okolja;
- d) s spodbujanjem *podpisnic*, naj vključijo in uporabijo vire in strokovno znanje drugih, vključno z vladami, raziskovalci in izobraževalnimi ustanovami.

2.0 DOLOČBE KODEKSA

Naslednji členi *Kodeksa 2021* se nanašajo neposredno na *Mednarodne standarde za izobraževanje*, a jih je mogoče izpeljati že na podlagi določb *Kodeksa*:

- Uvod
- Člen 18 *Kodeksa*: *Izobraževanje*
- Člen 20 *Kodeksa*: Dodatne vloge in obveznosti *podpisnic* in *WADA*
- Člen 21 *Kodeksa*: Dodatne vloge in obveznosti *športnikov* in drugih oseb

3.0 DEFINICIJE IN RAZLAGA

3.1 Definirani izrazi iz *Kodeksa 2021*, ki se uporabljajo v *Mednarodnih standardih za izobraževanje*

ADAMS: Protidopinški administrativni sistem in sistem upravljanja je spletni program za vodenje zbirke podatkov, ki se uporablja za vnašanje, shranjevanje, izmenjavo in

poročanje in je oblikovan tako, da pomaga deležnikom in WADA pri njihovem protidopinškem delovanju skladno z zakonodajo s področja varstva podatkov.

Protidopinška organizacija: WADA ali *podpisnica*, ki je odgovorna za sprejetje pravil o sproženju, izvajanju ali uveljavljanju katerega koli dela postopka *kontrole dopinga*. To na primer vključuje tudi Mednarodni olimpijski komite, Mednarodni paralimpijski komite, druge *organizatorje velikih prireditvev*, ki izvajajo *testiranje* na svojih *prireditvah*, mednarodne zveze in *nacionalne protidopinške organizacije*.

Športnik: Vsaka oseba, ki tekmuje v športu na mednarodni ravni (kot jo opredeli posamezna mednarodna zveza) ali nacionalni ravni (kot jo opredeli posamezna *nacionalna protidopinška organizacija*). *Protidopinška organizacija* lahko po lastni presoji uveljavi protidopinška pravila tudi zoper *športnika*, ki ni *športnik mednarodnega* ali *nacionalnega razreda*, in tako tudi nanj razširi definicijo »športnika«. V zvezi s *športniki*, ki niso *športniki mednarodnega* ali *nacionalnega razreda*, lahko *protidopinška organizacija*: izvaja omejeno *testiranje* ali *testiranja* sploh ne izvaja; analizira *vzorce* na manj kot celoten nabor *prepovedanih snovi*; zahteva omejene podatke o lokaciji ali jih sploh ne zahteva; ne zahteva vnaprej najavljenih *TI*. Če kateri koli *športnik*, nad katerim se je *protidopinška organizacija* odločila izvajati svojo pristojnost za testiranje in ki tekmuje na ravni, nižji od mednarodne ali nacionalne, krši protidopinška pravila po členu 2.1, 2.3 ali 2.5, je treba uveljaviti *posledice*, določene v *Kodeksu*. Za namene členov 2.8 in 2.9 ter za namene obveščanja in *izobraževanja* na področju boja proti dopingu je *športnik* vsaka oseba, ki sodeluje v športu pod

okriljem katere koli *podpisnice*, vlade ali druge športne organizacije, ki sprejema *Kodeks*.

[Komentar k izrazu »športnik«: katerimi nobena mednarodna zveza ali nacionalna protidopinška organizacija ni izvajala ali se ni odločila izvajati pristojnosti. Protidopinška pravila Kodeksa veljajo za vse športnike mednarodnega ali nacionalnega razreda, pri čemer se natančne opredelitve športa na mednarodni in nacionalni ravni določijo v protidopinških pravilih mednarodnih zvez oziroma nacionalnih protidopinških organizacij.]

Športnikov biološki potni list: Program in postopki zbiranja in primerjanja podatkov, kot jih opisujejo *Mednarodni standardi za testiranja* in preiskave ter *Mednarodni standardi za laboratorije*.

Spremljevalno osebje športnikov: Vsak trener, vaditelj, menedžer, agent, član ekipe, funkcionar, medicinsko in reševalno osebje, starš ali katera koli druga oseba, ki dela s *športnikom*, ki se udeležuje ali se pripravlja na športno tekmovanje, oziroma ga zdravi ali mu pomaga.

Kodeks: Svetovni protidopinški kodeks.

Tekmovanje: Posamezna dirka, tekma, igra ali posamezno športno tekmovanje. Na primer košarkarska tekma, finale olimpijskega teka na 100 metrov v atletiki. Pri dirkah, ki potekajo v več etapah, in drugih športnih tekmovanjih, na katerih se nagrade podeljujejo na dnevni ravni ali v vmesnem obdobju, se razlika med *tekmovanjem* in *prireditvijo* določi s pravilnikom ustrezne mednarodne zveze.

Kontrola dopinga: Vsi koraki ali postopki, ki vključujejo načrtovanje razporeditve testiranja do končnega stanja ob pritožbi in izvršitve *posledic*, vključno z vsemi vmesnimi koraki in postopki, kar med drugim vključuje testiranje, preiskave, podatke o lokaciji, *Tl*, odvzem vzorca in ravnanje z njim, laboratorijsko analizo, *upravljanje z rezultati*, obravnave in pritožbe ter preiskave ali postopke v zvezi s

kršitvami člena 10.14 (Status med obdobjem *izločitve* ali *začasne izključitve*).

Izobraževanje: Proces učenja za vcepljanje vrednot in razvoj vedenja, ki spodbuja in ščiti športni duh, ter preprečevanje namerno in nenamerno uporabo dopinga.

Prireditiv: Serija posameznih *tekmovanj*, ki jih skupaj vodi en predsedujoči organ (npr. olimpijske igre, svetovna prvenstva mednarodne zveze ali panameriške igre).

Prireditveni prostor: Prostor, ki ga kot takega določa predsedujoči organ *prireditve*.

Mednarodna prireditiv: *Prireditiv* ali *tekmovanje*, na kateri je predsedujoči organ Mednarodni olimpijski komite, Mednarodni paralimpijski komite, mednarodna zveza, *organizator velikih prireditiv* ali druga mednarodna športna organizacija ali pa so imenovani tehnični funkcionarji za to *prireditiv*.

Športnik mednarodnega razreda: *Športnik*, ki tekmuje v športu na mednarodni ravni, kot jo opredeljuje vsaka mednarodna zveza, v skladu z *Mednarodnimi standardi za testiranja* in preiskave.

[Komentar k izrazu »športnik mednarodnega razreda«: V skladu z *Mednarodnimi standardi za testiranja* in preiskave lahko mednarodna zveza po lastni izbiri določi kriterije, po katerih bo športnike uvrstila med športnike mednarodnega razreda, npr. po rangu, udeležbi na določenih mednarodnih prireditvah, tipu licence itd. Vendar

pa mora te kriterije objaviti v jasni in jedrnaty obliki, zato da lahko športniki hitro in z lahkoto ugotovijo, ali so uvrščeni med športnike mednarodnega razreda. Če kriteriji na primer vsebujejo sodelovanje na nekaterih mednarodnih prireditvah, mora mednarodna zveza objaviti njihov seznam.]

Mednarodni standardi: Standardi, ki jih je v podporo *Kodeksu* sprejela WADA. Skladnost z *mednarodnimi standardi* (v nasprotju z drugimi alternativnimi standardi, prakso ali postopki) zadostuje za ugotovitev, da so se postopki, ki jih vključujejo *mednarodni standardi*, primerno izvajali. *Mednarodni standardi* vključujejo vse *strokovne dokumente*, ki so izdani na podlagi *mednarodnih standardov*.

Organizatorji velikih prireditev: Celinska združenja *nacionalnih olimpijskih komitejev* ter druge mednarodne organizacije, ki združujejo več športov in ki skupaj delujejo kot predsedujoči organ za celinsko, regionalno ali drugo *mednarodno prireditev*.

Mladoletnik: Fizična oseba, ki še ni dopolnila osemnajst let starosti.

Nacionalna protidopinška organizacija: Pravni subjekt, ki mu posamezna država določi prvenstveno pooblastilo in odgovornost za sprejemanje in izvajanje protidopinških pravil, usmerjanje odvzema vzorcev, *upravljanje z rezultati* ter izvajanje obravnave na nacionalni ravni. Če pristojna javna oblast ne imenuje *nacionalne protidopinške organizacije*, to nalogo opravlja *nacionalni olimpijski komite* ali njegov pooblaščenec.

Nacionalna prireditev: Športna *prireditev* ali *tekmovanje*, ki vključuje *športnike mednarodnega in nacionalnega razreda*, a ni *mednarodna prireditev*.

Športnik nacionalnega razreda: Športnik, ki tekmuje v športu na nacionalni ravni, kot jo opredeljuje posamezna *nacionalna protidopinška organizacija*, v skladu z *Mednarodnimi standardi za testiranja in preiskave*.

Nacionalni olimpijski komite: Organizacija, ki jo priznava Mednarodni olimpijski komite. Izraz *nacionalni olimpijski komite* vključuje tudi nacionalno športno konfederacijo v tistih državah, kjer nacionalna športna konfederacija izvaja naloge, tipične za *nacionalni olimpijski komite* na protidopinškem področju.

Oseba: Fizična oseba, organizacija ali drug subjekt.

Regionalna protidopinška organizacija: Regionalni subjekt, ki ga države članice pooblastijo za usklajevanje in upravljanje prenesenih področij svojih nacionalnih protidopinških programov, kar lahko vključuje tudi sprejemanje in izvajanje protidopinških pravilnikov, načrtovanje in odvzemanje vzorcev, *upravljanje z rezultati*, pregled *TI*, izvajanje obravnave ter izvajanje *izobraževalnih programov* na regionalni ravni.

Registrirana skupina za testiranje: Skupina vrhunskih športnikov, ki jo na mednarodni ravni posebej ustanovijo mednarodne zveze, na nacionalni ravni pa *nacionalne protidopinške organizacije*; ti športniki so podvrženi usmerjenemu testiranju na tekmovanju in izven tekmovanj kot delu načrta razporeditve testiranj mednarodne zveze ali *nacionalne protidopinške organizacije* ter morajo zato posredovati podatke o lokaciji, kot to določajo člen 5.5 in *Mednarodni standardi za testiranja* in preiskave.

Podpisnice: Subjekti, ki sprejmejo *Kodeks* in se strinjajo, da ga bodo izvajali, kot to predpisuje člen 23.

Objektivna odgovornost: Pravilo, ki določa, da po členih 2.1 in 2.2 za ugotovitev kršitve protidopinških pravil *protidopinški organizaciji* ni treba dokazati športnikovega naklepa, krivde, malomarnosti ali zavedne uporabe.

Testiranje: Del postopka *kontrole dopinga*, ki vsebuje tudi načrtovanje porazdelitve testiranja, odvzem vzorcev, ravnanje z vzorci in prevoz vzorcev do laboratorija.

Terapevtska izjema (TI): *Terapevtska izjema* športniku z bolezenskim stanjem omogoča uporabo prepovedane snovi ali *prepovedanega postopka*, vendar le, če so izpolnjeni pogoji iz člena 4.4 in *Mednarodnih standardov za terapevtske izjeme*.

WADA: Svetovna protidopinška agencija.

3.2 Definirani izrazi iz *Mednarodnih standardov za skladnost podpisnic s Kodeksom*:

Skladnost s Kodeksom: Skladnost z vsemi zahtevami *Kodeksa* in/ali *mednarodnih standardov*, ki veljajo za zadevno *podpisnico*, ter morebitnimi posebnimi zahtevami, ki jih naloži izvršni odbor WADA v skladu s členom A.3[r].

3.3 Definirani izrazi, specifični za *Mednarodne standarde za izobraževanje*:

Protidopinško izobraževanje: Izvajanje usposabljanja s protidopinškimi vsebinami za krepitev sposobnosti vedenja, skladnega z vrednotami čistega športa, in sprejemanja premišljenih odločitev.

Ozaveščanje: Izpostavljanje vsebin in vprašanj v zvezi s čistim športom.

Načrt izobraževanja: Dokument, ki vključuje: oceno stanja, opredelitev skupine za izobraževanje, cilje, izobraževalne dejavnosti in postopke spremljanja, kot zahteva člen 4.

Skupina za izobraževanje: Seznam ciljnih skupin, opredeljenih s postopkom ocenjevanja sistema.

Izobraževalni program: Zbirka izobraževalnih dejavnosti, ki jih izvaja podpisnica za doseganje predvidenih učnih ciljev.

Predavatelj: Oseba, ki je usposobljena za izvajanje izobraževanja in jo za ta namen pooblasti podpisnica.

Izobraževanje v sklopu prireditve: Kakršna koli vrsta izobraževalne dejavnosti, ki poteka na prireditvi ali v povezavi z njo.

Smernice za izobraževanje: Neobvezni dokument v Svetovnem protidopinškem programu, ki zagotavlja smernice o izobraževanju in ga da WADA na voljo podpisnicam.

Zagotavljanje informacij: Dajanje na voljo točnih in posodobljenih vsebin v zvezi s čistim športom.

Preprečevanje: Nanaša se na ukrepe, izvedene za preprečevanje pojava dopinga. S preprečevanjem so medsebojno povezane štiri ključne strategije: izobraževanje, odvracanje, odkrivanje in izvrševanje.

Izobraževanje, ki temelji na vrednotah: Izvajanje aktivnosti, ki poudarjajo razvoj posameznikovih osebnih vrednot in načel. To izobraževanje pri udeležencih krepi sposobnost sprejemanja odločitev za etično vedenje.

3.4 Razlaganje:

3.4.1 Uradno besedilo *Mednarodnih standardov za izobraževanje* je objavljeno v angleščini in francoščini. V primeru razlik med angleškim in francoskim besedilom prevlada angleško besedilo.

-
- 3.4.2 Tako kot *Kodeks* so bili tudi *Mednarodni standardi za izobraževanje* sestavljeni ob upoštevanju načel spoštovanja sorazmernosti, človekovih pravic in drugih ustreznih pravnih načel. V tej luči jih je treba tudi razlagati in uporabljati.
  - 3.4.3 Komentarji, ki razlagajo različna določila *Mednarodnih standardov za izobraževanje*, se uporabljajo kot pomoč pri njihovi razlagi.
  - 3.4.4 Če ni drugače določeno, se sklicevanje na razdelke in člene v tem dokumentu nanaša na razdelke in člene teh *Mednarodnih standardov za izobraževanje*.

DRUGI DEL
STANDARDI
ZA IZOBRAŽEVANJE

PREGLED

Člen 18.1 *Kodeksa* zahteva, da morajo *podpisnice* načrtovati, izvajati, spremljati in ocenjevati izobraževalne programe. Členi 4, 5 in 6 opisujejo zahteve *podpisnic* v zvezi s temi obveznimi dejavnostmi.

Podpisnice morajo pri pripravi izobraževalnih programov upoštevati kulturne in športne okvire ter potrebe udeležencev izobraževanja.

Podpisnice morajo pripraviti in izvajati izobraževalni program, ki vključuje naslednje štiri elemente:

- **Izobraževanje, ki temelji na vrednotah:** Izvajanje aktivnosti, ki poudarjajo razvoj posameznikovih osebnih vrednot in načel. To *izobraževanje* pri udeležencih krepi sposobnost sprejemanja odločitev za etično vedenje.
- **Ozaveščanje:** Izpostavljanje vsebin in vprašanj v zvezi s čistim športom.
- **Zagotavljanje informacij:** Dajanje na voljo točnih in posodobljenih vsebin v zvezi s čistim športom.
- **Protidopinško izobraževanje:** Izvajanje usposabljanja o protidopinških vsebinah za krepitev sposobnosti vedenja, skladnega z vrednotami čistega športa, in sprejemanja premišljenih odločitev.

Vsi elementi morajo biti usklajeni z izobraževalnim programom. Vse aktivnosti se morajo dopolnjevati in temeljiti na vrednotah ter spodbujati in ščititi športni duh.

Podpisnice morajo preučiti vlogo *izobraževanja* v svoji organizaciji ter jasno oblikovati vizijo in končni rezultat, ki bi ga želele doseči z izobraževalnim programom. Ta vizija in rezultat morata biti podlaga za cilje, ki so določeni v načrtu izobraževanja.

4.0 NAČRTOVANJE IZOBRAŽEVALNEGA PROGRAMA

Izobraževalni programi morajo temeljiti na dokazih in biti sestavljeni na podlagi teorije izobraževanja in, če je to mogoče, družboslovnih raziskav.

4.1 Priprava načrta izobraževanja

4.1.1 *Podpisnice* morajo svoje izobraževalne dejavnosti dokumentirati v načrtu izobraževanja. Ta načrt morajo na zahtevo skupaj s pregledom/povzetkom v angleščini ali francoščini posredovati WADA in drugim *podpisnicam*.

4.1.2 *Podpisnice* morajo za pripravo načrta izobraževanja izvesti naslednje korake: oceniti trenutno stanje, oblikovati skupino za izobraževanje, določiti jasne cilje in povezane aktivnosti ter opredeliti postopke spremljanja.

4.2 Ocena trenutnega stanja

Pri postopku ocenjevanja je treba upoštevati naslednje:

4.2.1 Ocena sistema: *podpisnice* morajo opisati okolje, v katerem delujejo, vključno s športnim sistemom/strukturami in nacionalnim/mednarodnim okvirom.

4.2.2 Opredelitev ciljnih skupin: *podpisnice* morajo za svoj izobraževalni program navesti vse potencialne ciljne skupine, zlasti *športnike* in *spremljevalno osebje*. *Podpisnice* morajo prav tako opredeliti druge agencije/organizacije, ki so lahko odgovorne za izvajanje ali imajo možnost izvajati izobraževanje.

4.2.3 Viri: *podpisnice* morajo opredeliti človeške, finančne in materialne vire, ki so na voljo ali potencialno na voljo za podporo njihovega izobraževalnega programa.

4.2.4 Sedanje izobraževalne dejavnosti: *podpisnice* morajo opisati vse svoje sedanje izobraževalne dejavnosti.

4.3 Oblikovanje skupine za izobraževanje

- 4.3.1 *Podpisnice* med ciljnim skupinami, opredeljenimi v členu 4.2.2, določijo prednostne skupine, ki bodo vključene v skupino za izobraževanje.
- 4.3.2 *Športniki: podpisnice* za vključitev v skupino za izobraževanje obravnavajo *športnike*, za katere veljajo njihova protidopinška pravila. *Podpisnice* morajo vključiti vsaj *športnike*, ki so vključeni v njihovo *Registrirano skupino za testiranje*, in *športnike*, ki se vračajo po sankciji. *Podpisnicam* se močno priporoča, naj zagotovijo, da bo njihova skupina za izobraževanje vključevala širšo skupino *športnikov*, oziroma naj navedejo razlog za ne vključitev, kot je opisano v členu 4.3.4. S tem se podpira načelo, da mora *športnik* prvo izkušnjo z bojem proti dopingu pridobiti z *izobraževanjem* in ne s *kontrolno dopinga*.
- 4.3.3 *Spremljevalno osebje športnikov*: v skladu s členom 21.2 *Kodeksa* je *spremljevalno osebje športnikov* odgovorno za poznavanje in upoštevanje vseh protidopinških politik in pravil ter vplivanje na vrednote in vedenje *športnika* in mora s tem graditi protidopinški odnos.

Podpisnice za vključitev v skupino za izobraževanje obravnavajo *spremljevalno osebje športnikov*, opredeljenih v členu 4.3.2. Prednost je treba dati najvplivnejšemu *spremljevalnemu osebju športnikov*. *Podpisnice* morajo po svojih zmožnostih zagotoviti, da ima *spremljevalno osebje športnikov* dostop do informacij, ki so potrebne za razumevanje njihovih vlog in obveznosti ter pozitivno vplivanje na *športnike*.

Kot je opredeljeno v *Kodeksu*, se kot del tega postopka obravnavajo naslednje skupine: trenerji, vaditelji, menedžerji, agenti, člani ekipe, funkcionarji, medicinsko/reševalno osebje, starši ali druge osebe, ki delajo s *športnikom*, ki se udeležuje ali se pripravlja na športno *tekmovanje*, oziroma ga zdravijo ali mu pomagajo.

- 4.3.4 Če nekateri *športniki* ali *spremljevalno osebje športnikov* niso vključeni v skupino za izobraževanje, morajo *podpisnice* navesti razloge, zakaj jih niso vključile in kako bodo to rešile v prihodnosti.
- 4.3.5 Druge ciljne skupine: poleg *športnikov* in *spremljevalnega osebja športnikov*, kot je opisano zgoraj, se lahko kot del postopka načrtovanja obravnavajo tudi druge ciljne skupine, ki med drugim vključujejo:
- otroke in mladostnike;
  - učitelje;
  - univerzitetno osebje in študente;
  - športne administratorje;
  - komercialne sponzorje;
  - predstavnike medijev;
  - vse druge osebe, za katere *podpisnice* menijo, da jih je treba obravnavati.
- 4.3.6 Skupina za izobraževanje: ko so *podpisnice* opredelile in prednostno razvrstile ciljne skupine, morajo na podlagi virov in sposobnosti izvajanja *izobraževanja* izbrati tiste ciljne skupine, ki jih bodo vključile v svoje skupine za izobraževanje, ter jih dokumentirati v načrtu izobraževanja.

4.4 Cilji in aktivnosti

V načrtu izobraževanja morajo biti navedeni splošni cilji izobraževalnega programa ter specifični cilji in časovni okviri v zvezi z aktivnostmi za ciljne skupine v skupini za izobraževanje. Vsi cilji morajo biti merljivi in imeti določen časovni okvir.

4.5 Spremljanje

Načrt izobraževanja mora vključevati postopke spremljanja aktivnosti v programu izobraževanja za pomoč pri poročanju in ocenjevanju ter spodbujanje stalnih izboljšav.

5.0 IZVAJANJE IZOBRAŽEVALNIH PROGRAMOV

5.1 Poudarek mora ostati na izobraževanju, ki temelji na vrednotah, zlasti pri otrocih in mladostnikih prek šolskih programov in/ali programov v športnih klubih ter v sodelovanju z ustreznimi javnimi organi in drugimi deležniki.

5.2 *Podpisnice* morajo v svoj izobraževalni program vključiti naslednje vsebine, kot je navedeno tudi v členu 18.2 *Kodeksa*. Teme in vsebine morajo biti prilagojene potrebam ciljnega občinstva. Informacije v zvezi s temi vsebinami morajo biti javno dostopne:

- načela in vrednote v zvezi s čistim športom;
- pravice in odgovornosti *športnikov, spremljevalnega osebja športnikov* in drugih skupin na podlagi *Kodeksa*;
- načelo *objektivne odgovornosti*;
- posledice dopinga, na primer fizično in duševno zdravje, družbeni in gospodarski učinki ter sankcije;
- kršitve protidopinških pravil;
- snovi in postopki na *Listi prepovedanih snovi in postopkov*;
- tveganja uporabe prehranskih dopolnil;
- uporaba zdravil in *terapevtske izjeme*;
- postopki *testiranja*, vključno z odvzemom urina in krvi, ter *športnikov biološki potni list*;
- zahteve za *Registrirano skupino za testiranje*, vključno s podatki o lokaciji in uporabo sistema ADAMS;
- izražanje pomislekov o dopingu.

5.3 *Izobraževanje* o vsebinah, navedenih v členu 5.2, se mora za *Registrirano skupino za testiranje* izvajati v celoti.

5.4 *Podpisnice* morajo vzpostaviti okvir, ki opredeljuje učne cilje za vsako ciljno skupino v skupini za izobraževanje. Ti učni cilji za vsako temo določajo, kaj mora vsak udeleženec *izobraževanja* »poznati«, »razumeti« in »biti

sposoben storiti». Udeleženci *izobraževanja* morajo na vsaki stopnji svojega razvoja izkazati kompetence in spretnosti.

- 5.5 *Podpisnice* morajo *izobraževalne* dejavnosti prilagoditi udeležencem *izobraževanja* s posebnimi potrebami ali specifičnimi potrebam znotraj skupine za izobraževanje.
- 5.6 Člen 5.5 se uporablja tudi za *mladoletne športnike* v skupini za izobraževanje in zagotavlja, da so *izobraževalne* dejavnosti prilagojene njihovi stopnji razvoja ter izpolnjujejo vse veljavne pravne zahteve.
- 5.7 *Podpisnice* morajo izbrati ustrezne *izobraževalne* dejavnosti za doseganje ciljev načrta izobraževanja. Načini izvajanja *izobraževanja* lahko vključujejo predavanja v živo, e-izobraževanje, brošure, stojnice za ozaveščanje, spletna mesta itd., kot je opisano v Smernicah za izobraževanje.
- 5.8 *Podpisnice* imenujejo predavatelje, ki bodo odgovorni za izvajanje *izobraževanja* v živo. Predavatelji morajo biti usposobljeni za *izobraževanje*, ki temelji na vrednotah, in biti seznanjeni z vsemi vsebinami, navedenimi v členu 18.2 *Kodeksa, Mednarodnih standardih za izobraževanje* in Smernicah za izobraževanje.
- 5.9 *Podpisnice* morajo *športnike* vključiti v načrtovanje in razvoj načrta izobraževanja, da zagotovijo, da so dejavnosti primerne za stopnjo razvoja *športnikov*. *Podpisnice* morajo razmisliti o vključitvi *športnikov* v izvajanje *izobraževalnih* dejavnosti, kadar je to primerno.

[Komentar k členu 5: WADA za pomoč izobraževalnih orodij, s katerimi bodo podpisnicam ponuja celoten sklop lažje dosegle različne ciljne skupine.]

6.0 OCENJEVANJE IZOBRAŽEVALNIH PROGRAMOV

- 6.1 *Podpisnice* morajo vsako leto oceniti svoj *izobraževalni program*. Načrt izobraževanja za naslednje leto mora temeljiti na tem ocenjevanju. Na zahtevo morajo WADA

posredovati poročilo o ocenjevanju skupaj s pregledom/
povzetkom v angleščini ali francoščini.

- 6.2** Ocenjevanje mora temeljiti na vseh razpoložljivih informacijah in podatkih v zvezi s specifičnimi cilji v načrtu izobraževanja in opredeljevati, v kolikšni meri so bili ti cilji izpolnjeni.
- 6.3** Če je to mogoče, morajo *podpisnice* iskati partnerstva na akademskem področju ali z drugimi raziskovalnimi ustanovami, da zagotovijo podporo za namene ocenjevanja in raziskav. Postopki ocenjevanja lahko temeljijo tudi na družboslovnih raziskavah.

[Komentar k členu 6.3: WADA ocenjevanje programov in oblikovanje ponuja rezultate družboslovnih raziskav, da zagotovi podlago za izobraževalnih dejavnosti.]

TRETJI DEL
VLOGE IN
OBVEZNOSTI,
SODELOVANJE IN
ODGOVORNOST
PODPISNIC

7.0 VLOGE IN OBVEZNOSTI *PODPISNIC*

7.1 Pregled

7.1.1. Člen 18.1 *Kodeksa* določa naslednje: »Vse *podpisnice* morajo v obsegu, za katerega so pristojne, in v sodelovanju druga z drugo načrtovati, izvajati, nadzorovati, ocenjevati in spodbujati *izobraževalne* programe v skladu z zahtevami, ki jih določajo *Mednarodni standardi za izobraževanje*.«

Cilji tretjega dela so:

- a) pojasniti glavne obveznosti vseh *podpisnic* v zvezi z *izobraževanjem*;
- b) opisati, kako lahko sodelovanje zmanjša podvajanje in okrepi prizadevanja za izboljšanje učinkovitosti *izobraževalnih programov*; in
- c) povzeti zahteve *Mednarodnih standardov* za *izobraževanje*, na podlagi katerih bodo *podpisnice* odgovorne.

7.2 *Nacionalne protidopinške organizacije*

7.2.1 Vsaka *nacionalna protidopinška organizacija* je pristojna za *izobraževanje*, ki se nanaša na čist šport, v svoji državi. *Nacionalne protidopinške organizacije* morajo podpirati načelo, da mora *športnik* prvo izkušnjo z bojem proti dopingu pridobiti z *izobraževanjem* in ne s *kontrolno dopinga*.

7.2.2 Vsaka *nacionalna protidopinška organizacija* mora oblikovati *izobraževalni program* za osebe, ki so pod njeno pristojnostjo in so vključene v njeno *skupino za izobraževanje*. *Nacionalne protidopinške organizacije* morajo dokumentirati *načrt izobraževanja*, da dokažejo, kako bodo izvajale in spremljale *izobraževalni program*. *Nacionalne protidopinške organizacije* morajo vsako leto oceniti svoje *izobraževalne programe*.

- 7.2.3 Poleg zgoraj navedenega imajo lahko *nacionalne protidopinške organizacije* vlogo pri *izobraževanju*:
- a) *športnikov mednarodnega razreda* v sodelovanju z ustrežno mednarodno zvezo;
  - b) *mladih športnikov* v sodelovanju z nacionalnimi zvezami; in
  - c) *otrok in mladostnikov* prek šolskih programov v šoli in/ali programov v športnih klubih v sodelovanju z javnimi organi, kar lahko vključuje spodbujanje vključevanja izobraževanja, ki temelji na vrednotah, v obstoječi izobraževalni ali športni sistem.
- 7.2.4 V skladu s členom 20.3.13 *Kodeksa* mednarodne zveze od nacionalnih zvez zahtevajo, da izvajajo *izobraževanje* ob usklajevanju z ustrežno *nacionalno protidopinško organizacijo* ter so tako vključene kot ključni partner in jih v tej funkciji podpira *nacionalna protidopinška organizacija*.
- 7.2.5 *Nacionalne protidopinške organizacije*, ki so del mreže *regionalnih protidopinških organizacij*, morajo svoji *regionalni protidopinški organizaciji* vsako leto posredovati svoj načrt izobraževanja in pregled/povzetek.

7.3 Mednarodne zveze

- 7.3.1 Izobraževalni programi, namenjeni *športnikom mednarodnega razreda*, kot so določeni glede na kriterije mednarodnih zvez s sklicevanjem na člen 18.2.3 *Kodeksa*, so prednostna naloga za mednarodne zveze. Vsaka mednarodna zveza mora podpirati načelo, da mora *športnik* prvo izkušnjo z bojem proti dopingiu pridobiti z *izobraževanjem* in ne s *kontrolno dopingiu*.
- 7.3.2 Vsaka mednarodna zveza mora oblikovati izobraževalni program za osebe, ki so pod njeno pristojnostjo in so vključene v njeno skupino za izobraževanje. Mednarodne zveze morajo dokumentirati načrt izobraževanja, da dokažejo,

kako bodo izvajale in spremljale izobraževalni program. Mednarodne zveze morajo vsako leto oceniti svoje izobraževalne programe.

- 7.3.3 Mednarodne zveze morajo na *mednarodnih prireditvah*, na katerih bo potekalo *testiranje* in na katerih so pristojne za *testiranje*, razmisliti o izvajanju izobraževanja v sklopu prireditve. To morajo narediti v sodelovanju z lokalno *nacionalno protidopinško organizacijo* ali, kjer je to primerno, *regionalno protidopinško organizacijo*, nacionalno zvezo ali *organizatorjem velikih prireditev*. Športniki in *spremljevalno osebje športnikov*, ki sodelujejo na *mednarodnih prireditvah*, se morajo pred prireditvijo udeležiti *izobraževanja* v skladu s členom 5.
- 7.3.4 Mednarodna zveza lahko zahteva, da nacionalne zveze izvajajo *izobraževanje* v sodelovanju z ustrežno *nacionalno protidopinško organizacijo* v skladu s členom 20.3.13 Kodeksa.

[Komentar k členu 7.3: Mednarodnim zvezam nič ne preprečuje, da bi izvedle izobraževanje za športnike, ki niso športniki mednarodnega razreda, in spremljevalno osebje športnikov, ki je pod njihovo pristojnostjo. Mednarodne zveze morajo zahtevati, da se programi

izobraževanja v sklopu prireditve, ki jih v njihovem imenu izvajajo druge podpisnice, nacionalne zveze ali tretje osebe, izvajajo v skladu z zahtevami, določenimi v Mednarodnih standardih za izobraževanje.]

7.4 Organizatorji velikih prireditev

- 7.4.1 *Organizatorji velikih prireditev* morajo zagotoviti izvajanje *izobraževalnih dejavnosti na prireditvah*, ki so neposredno pod njihovo pristojnostjo, v skladu s členom 20.6.8 Kodeksa. Izobraževanje v sklopu prireditve lahko doseže in pozitiven vpliv na širše občinstvo, vključno s splošno javnostjo in mediji.
- 7.4.2 *Organizatorji velikih prireditev* morajo na vseh *prireditvah*, na katerih bo potekalo *testiranje* in na katerih so pristojni za *testiranje*, razmisliti o izvajanju izobraževanja v sklopu prireditve. *Športniki*

in *spremljevalno osebje športnikov*, ki tekmujejo in sodelujejo na njihovih *priredivvah*, se morajo pred *priredivjo* udeležiti *izobraževanja*. To morajo narediti v sodelovanju z lokalnim organizacijskim odborom, *nacionalno protidopinško organizacijo* ali ustreznimi mednarodnimi in nacionalnimi zvezami.

7.5 Nacionalni olimpijski komiteji/nacionalni paralimpijski komiteji

- 7.5.1 Člen 20.4.6 *Kodeksa* navaja, da je, v primeru, ko *nacionalna protidopinška organizacija* ne obstaja, *nacionalni olimpijski komite* (ali *nacionalni paralimpijski komite*, kot je primerno) pristojen za *izobraževanje* v svoji državi v skladu s členom 7.2.
- 7.5.2 Če *nacionalna protidopinška organizacija* obstaja, mora *nacionalni olimpijski komite* (ali *nacionalni paralimpijski komite*, kot je primerno) sodelovati s svojo *nacionalno protidopinško organizacijo*, da zagotovi, da se *športniki in spremljevalno osebje športnikov*, izbrani za sodelovanje na olimpijskih/paralimpijskih igrah (ali kateri koli *priredivi*, na kateri *nacionalni olimpijski komite* ali *nacionalni paralimpijski komite*, kot je primerno, sodeluje ali nastopa v vlogi gostitelja), pred *priredivjo* udeležijo *izobraževanja* v skladu s členom 5.
- 7.5.3 *Nacionalni olimpijski komite* (ali *nacionalni paralimpijski komite*, kot je primerno) zahteva, da nacionalne zveze izvajajo *izobraževanje* ob usklajevanju z ustrežno *nacionalno protidopinško organizacijo* v skladu s členom 20.4.12 *Kodeksa*.

7.6 Regionalne protidopinške organizacije

- 7.6.1 *Regionalne protidopinške organizacije* morajo podpirati svoje države članice pri izvajanju *izobraževalnih programov* in spodbujati *izobraževanje* v skladu s členom 21.4.7 *Kodeksa*.
- 7.6.2 *Regionalne protidopinške organizacije* morajo sodelovati z *nacionalnimi protidopinškimi organizacijami*, vladami in *nacionalnimi olimpijskimi komiteji* (ali *nacionalnimi paralimpijskimi*

komiteji, kot je primerno) znotraj svojih regij, da zagotovijo podporo za usklajevanje in izvajanje izobraževalnih programov.

- 7.6.3 *Regionalne protidopinške organizacije* morajo biti center znanja za *izobraževanje* v svoji regiji, pri čemer zbirajo vse ustrezne vsebine in gradivo v zvezi z izobraževalnimi programi nacionalnih protidopinških organizacij ter jih dajejo na voljo vsem.

7.7 Svetovna protidopinška agencija (WADA)

- 7.7.1 WADA mora svojim deležnikom zagotavljati podporo za oblikovanje in izvajanje učinkovitih izobraževalnih programov v skladu z *Mednarodnimi standardi za izobraževanje*.
- 7.7.2 WADA mora zagotoviti *izobraževalno* gradivo, ki ga bodo uporabljale *podpisnice* ali katera koli druga oseba.
- 7.7.3 WADA je odgovorna za zagotavljanje skladnosti z *Mednarodnimi standardi za izobraževanje* in *Kodeksom* na podlagi postopka za zagotavljanje skladnosti s Kodeksom in v skladu z *Mednarodnimi standardi za skladnost podpisnic s Kodeksom*.

8.0 SODELOVANJE Z DRUGIMI PODPISNICAMI IN NJIHOVO PRIZNANJE

- 8.1 *Podpisnice* morajo uskladiti svoja prizadevanja za *izobraževanje*, da zmanjšajo podvajanje in čim bolj povečajo učinkovitost izobraževalnih programov. Zlasti velja naslednje:
- Podpisnice* se morajo pri načrtovanju *izobraževalnih* dejavnosti posvetovati z drugimi ustreznimi *podpisnicami*.
  - Podpisnice* se morajo vnaprej dogovoriti o vlogah in obveznostih v zvezi z izobraževanjem v sklopu prireditve, kjer je to primerno. To morajo narediti

v skladu z vlogami in obveznostmi, navedenimi v členu 7.

- c) *Podpisnice* morajo svoje načrte izobraževanja ali pregled/povzetek na zahtevo deliti z drugimi ustreznimi *podpisnicami*.

8.2 Priznavanje izobraževalnih programov

- 8.2.1 *Podpisnice* priznajo izobraževalne programe, ki jih izvajajo druge *podpisnice*, in lahko potrdijo, da so udeleženci izobraževanja (vključeni v njihove skupine za izobraževanje) zaključili take programe, če so se programi izvajali v skladu s členom 5. Če pride do priznanja programa, morajo biti druge ustrezne *podpisnice* in skupina za izobraževanje o tem jasno obveščene. Ta postopek bi moral zmanjšati breme *športnikov* in *spremljevalnega osebja* ter kar najbolj zmanjšati podvajanje izobraževanja. Prav tako lahko pomaga *podpisnicam*, da določijo prednostne naloge in učinkoviteje usmerijo svoja prizadevanja ter se osredotočijo na zapostavljene ciljne skupine.

9.0 ODGOVORNOST

9.1 *Podpisnice* so odgovorne za:

- a) dokumentiran načrt izobraževanja, ki vključuje:
- i. oceno trenutnega stanja;
  - ii. ustanovitev skupine za izobraževanje (vključno z razlago, zakaj kateri koli *športniki* in *spremljevalno osebje športnikov* niso bili vključeni v skupino in kako bo to rešeno v prihodnosti);
  - iii. cilje in povezane aktivnosti; ter
  - iv. postopke spremljanja;
- b) letno ocenjevanje izobraževalnega programa, vključno s poročanjem o stanju vseh ciljev, določenih v načrtu izobraževanja;

- c) postopek zagotavljanja skladnosti s Kodeksom in povezane posledice, kot je navedeno v *Mednarodnih standardih za skladnost podpisnic s Kodeksom*.

